

De correspondentie over deze zaak was nog gaande toen Hitler op 30 juli '44 een nieuw decreet ondertekende¹: door de gehele berechting van illegale werkers werd een streep gehaald; zij moesten, als zij op heterdaad betrapt waren, ter plaatse neergeschoten worden. Deze opheffing van de berechting betekende dat alle gevangenen, ook in bezet Nederland, volledig in de macht kwamen van de *Sicherheitspolizei*: geen rechtbank had meer iets met hen te maken; welke gevolgen dit had, komt in deel 10 aan de orde.

*

Voor wij nu de algemene ontwikkeling van het systeem der 'officiële' concentratiekampen gedurende de tweede wereldoorlog gaan beschrijven, willen wij twee aspecten behandelen waarvan wij het eerste reeds genoemd hebben: de kampen als oorden van executie. Het tweede aspect wordt gevormd door het gebruik dat van de kampen gemaakt is om medische experimenten uit te voeren.

Executies en massale uitroeiing

Wat de kampen als oorden van executie betreft, herinneren wij er aan dat, van september '39 af en om te beginnen in Sachsenhausen, talloze misdadigers die hun straf in gevangnissen uitzaten, naar de concentratiekampen overgebracht werden waar men hen afmaakte, meestal met een nekschot; eerst geschiedde dat op last van het *Reichssicherheitshauptamt*, later, nl. van september '42 af, op last van *Reichsjustizminister* Thierack; het aantal slachtoffers is niet bekend. Daarnaast zijn de kampen vaak gebruikt om gevangenen, niet van de Duitse justitie maar van de *Sicherheitspolizei* (*Polizei-häftlinge*) te executeren; alleen al in Auschwitz I zijn er omstreeks dertigduizend doodgeschoten, hoofdzakelijk Polen. Doodgeschoten in de kampen zijn ook talloze personen die door rechtbanken van allerlei soort ter dood veroordeeld waren: men maakte het zich gemakkelijk. Waarom zou men de moeite nemen om de officiële beul te ontbieden of een executiepeleton te formeren wanneer het voldoende was om de betrokkenen bij een concentratiekamp af te leveren? Zo werden op 3 mei '42 de twee-en-zeventig

¹ Neur. doc. D-762, IMT, dl. XXXV, p. 503-04.